

tilstede. Der blev igaar talt for at indføre Halvdagsundervisning hver Dag i Stedet for Hverdagsundervisning hveranden Dag i Almue-skolerne. Jeg skjønner ikke at kunne slutte mig til denne Anbefaling, thi jeg ser ikke, at det kan gaa an at indføre den Ordning, at tuende Klasser paa een Dag begge nyde Halvdagsundervisning, og det alermindst, naar man vil forsøge Antallet af Skoletimerne, hvad der tillige blev betegnet som ønskeligt. I § 7, som slutter sig til de foregaaende tre Paragrafer, saaner jeg Oplysning om, hvorledes de der ommeldte nye Skoleplaner skulle blive til. Af Bevarelsen af dette Spørgsmaal vil det afhænge, hvorvidt jeg vil kunne tiltræde den Anekdotiske, der igaar blev udtalt af det 2det Medlem for 10de Kreds (Nissen), at det foreliggende Lovforslag indrømmede de kommunale Bestyrelser den rette Indflydelse paa Styrelsen af Skolevesenet. Ved § 10, som har noget Tilsvarende i det tidligere Forslag, skal jeg tillade mig at gøre en Bemærkning til det 2det Stykke. Det hedder her, „at paa samme Betingelse“ — nemlig Skoledirektionens Samtykke — „skal det være en Kommunes Bestyrelse tilladt at forene sig med Styrelsen af en Nabokommune om, at denne i en af sine Skoler overtager Undervisningen af et Antal af førstnævnte Kommunes skolepligtige Børn.“ Noget lignende har været fremme før, men da var det stillet saaledes, at i Tilfælde, hvor Skolebørnene havde nærmere Vel til en Nabokommune, skulde denne Nabokommune være forpligtet til at modtage saadanne Børn under Forudsætning af, at Udgifterne for Nabokommunen derved ikke forstørredes. Hvad der her gives, er derimod en Tillægsbetingelse til at forene sig med Nabokommunen om at lade nogle Børn undervise der, uden Hensyn til, om det ogsaa er i Børnenes Interesse, nemlig paa Grund af den tortere Skolevei. Den Ret, mener jeg, ikke bør gives Kommunerne, og jeg vil paa dette Punkt foretrække de Bestemmelser, som i sin Tid foresloges af Landsstingets Udvalgs Flertal. Paa de Bestemmelser, der i § 11 gives om Skolens Fortsættelse, om Indførelse af en Tillægsklasse paa Kommunens Betøfning med Statsstøtte, skal jeg ikke indlade mig videre end ved at udtale Tvivl om, at de ville finde megen Anvendelse. Men jeg berører Paragrafen, fordi jeg finder mig foranlediget til at opponere mod en enkelt Bestemmelse i den. Den heinnydiger Ministeren for Kirke- og Undervisningsvesenet til af Sorø Akademis Midler at yde et aarligt Tilskud af indtil 1,000 Kr, som udbetales gennem vedkommende Skolefond, hvilket Tilskud kan forsøges, dersom Børneantallet kræver mere end een Klasse. Jeg ser ikke rettere, end at, som denne Bestemmelse er affattet, gives her Kultusministeren carte blanche paa Sorø Akademis Midler. En saadan Bestemmelse kan jeg paa ingen Maade gaa ind paa. Tillægger man en saadan Tillægsklasse, som

her er anbefalet, en saadan Betydning, at man vil understøtte den af offentlige Midler, saa bevilger man en vis Sum dertil, som da kan fordeles af Undervisningsministeriet gennem Skoleraadene, eller man henviser til Bevillinger paa Finantsloven. Men en ubegrændset Dispositionsret indrømmet Undervisningsministeren, saaledes som den her søges given, kan jeg ikke tiltræde, især paa Grund af Konsekvenserne. Blandt de nye Emner, der ere komne frem i det foreliggende Lovforslag, er Forbedringen af Lærernes Lønning. Jeg kalder det forjensligt, at dette Emne er medoptaget i Forslaget, det fandtes som bekendt ikke i det tidligere Regeringsforslag, og Udvalget var af nærliggende Grunde, som ogsaa den Gang bleve fremsatte, udelukket fra at beskæftige sig med det. Det har været til rødsstillende at erfare, at det ved foretagne Undersøgelser har bekræftet sig, hvad saa ofte er udtalt, at Skolelærernes Tilfaar vel ere for tarvelige og for en Del utilbørlig lave, men at der paa mange Steder og Punkter kunde rettes derved ad administrativt Vel, og at nu saadanne Rettelser ere foretagne. Det er imidlertid ogsaa ofte fremhævet, at, ihvor tarvelige mange af Hovedlærernes Lønninger ere, saa finder man dog den værste Misere i en enkelt Klasse af Lærere, nemlig hos Andenlærerne. Det er mig nu ikke klart, hvilken Virkning de Bestemmelser, der her foreslaas, vilde kunne have til Forbedring af Andenlærernes Stilling, som dog maaste er det, der for Tiden er mest paatrængende. Det er vanskeligt at overse, hvorvidt de til $\frac{3}{4}$ af Lærernes Antal fastsatte Portioner vilde strække til til Fordel for Andenlærerne, men saa meget er i alt Fald klart, at kun en Del af dem strax vilde faae en Forbedring. Jeg skal tro, at man lettere og bedre kunde forbedre Skolelærernes Naar gennemgaaende ved at forhøje Skolepengene, i hvilke Andenlærerne som bekendt have Del. — Naar jeg dernæst gaar over til det næste Afsnit, om Skoletilsynet, skal jeg forudsætte, at de i §§ 16 og 17 indeholdte Bestemmelser ere gamle Bekjendte, dog noget forandrede. Det Samme gjelder om Ophævelsen af Antskoledirektionerne, som at deres Forretninger overdrages til Skoledirektionerne, medens de tidligere vare foreslaaet overdragne til Skoleraadene. Det er interessant at se Resultaterne af de hidtidige Overvejelser om Tilveiebringelsen af et virksommere overordnet Tilsyn med den Del af Skolevesenet, der ikke har lærd Dannelse til Jormaal. Det tidligere Regeringsforslag havde som bekendt 8 Kreds-skoleinspektører, aslagte saaledes, at det blev selvstændige kongelige Embeder, og saaledes, at der ikke kunde besyrgtes hyppigere Personalfifte ved disse Embeder. Dette Forslag mødte navnlig under første Behandling her i Salen saa stærke og afgjørende Indvendinger, at Ingen turde forsvare det i Udvalget. Dettets Flertal enedes da om at foreslaa i Stedet for de 8 Kreds-skoleinspektører en Skoleinspektør be-
stiftet i hvert Provsti, der skulde indtræde som